

**УЖГОРОДСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №4
УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

пл. Жупанатська, 10, м. Ужгород, 88000, тел.: 8 0312/61-42-14, тел./факс: 61-42-14;
web-сайт: www.szsh4uzh.e-schools.info; e-mail: szsh4@ukr.net; код ЄДРПОУ 37975680

НАКАЗ

від 26 серпня 2024 року

№116

Про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булінгу у 2024-2025 н.р.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», затвердженого 18.12.2018 № 2657-VIII, наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.02.2020 року за № 111/34394, наказу Міністерства освіти і науки від 26.02.2020 року № 293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти», листа Міністерства освіти і науки від 20.03.2020 року №6/480-20 «Про план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти» та з метою забезпечення у закладі безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), та проведення цілеспрямованої профілактичної роботи з колективом школи

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в Ужгородському ліцеї № 4(додаток 1) та Положення про порядок розгляду випадків булінгу (додаток 2)
2. Створити комісію з протидії булінгу у складі:

Голова комісії – Дорогович Є.Й., керівник закладу,

Члени комісії:

Герзанич М.М.- заступник директора з навчально-виховної роботи;

Фединець О.Ю. – заступник директора з ВР;

Полянська Г.М. – практичний психолог закладу,

Калинич Н.В. – педагог- організатор,

Шип А.Ю. – голова батьківського комітету.

3. Заступнику директора з виховної роботи Фединець О.Ю.:

3.1. Ознайомити педагогічних працівників з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу до 06.09.2024 року.

3.2. Здійснювати контроль за ходом виконання заходів.

3.3. Забезпечити проведення в закладі Тижня протидії булінгу та акції «16 днів проти насильства» (листопад – грудень 2024 р.)

4. Класним керівникам 1-11 класів:

4.1. Провести протягом вересня - жовтня 2024р. просвітницько-профілактичні заходи з батьками, учнями щодо роз'яснення основних причин, ознак булінгу та оволодіння практичними методами оперативного реагування, запобігання таким ситуаціям;

4.2. Не допускати випадків фізичного та психологічного насильства, образ, недбалого й жорстокого поводження з дітьми;

4.3. Формувати в учасників освітнього процесу толерантне ставлення один до одного;

4.4. Уникати проявів жорстокого ставлення до учнів, приниження їхньої честі, гідності та інших форм насильства;

4.5. Терміново інформувати адміністрацію закладу про будь-які випадки неправомірного поводження працівників по відношенню до учнів.

5. Практичному психологу Полянській Г.М. :

5.1 Протягом вересня-листопада 2024 року вивчити стан мікроклімату в класних колективах, визначити індекс згуртованості та наявність соціально відторгнених школярів;

5.2. З учнями початкових класів провести цикл бесід з формування позитивних взаємин та формування вміння відстоювати свою честь і гідність за допомогою соціально прийнятної поведінки;

5.3.. Посилити індивідуальну корекційну роботу з дітьми, які мають ознаки агресивної поведінки.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора з виховної роботи Фединець О.Ю.

Директор ліцею

Єва ДОРОГОВИЧ

Затверджую

Директор ліцею

Єва ДОРОГОВИЧ
Наказ №116 від 26.08.2024

**План заходів
спрямованих на запобігання та протидію булінгу,
на 2024-2025 н. р.**

№ п/п	Назва заходу	Категорія учасників	Дата проведення	Відповідальні
1	Методична оперативка. Опрацювання Закону України від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу»	1-11-й класи	листопад	Заступник директора з виховної роботи Фединець О.Ю.
2	Акція «16 днів без насильства»	5-11 кл.	Листопад-грудень	практичний психолог, педагог-організатор
3	Година спілкування за участю представників ювенальної поліції «Протидія булінгу в дитячому середовищі»	5-7 кл.	Лютий, квітень	Заступник директора з виховної роботи Фединець О.Ю., класні керівники 5-7 кл.
4	Проведення уроків відвертого спілкування. «Змінюй в собі негативне ставлення до інших»; «Про стосунки в учнівському середовищі».	1-11 кл.	систематично	класні керівники
5	Тренінгове заняття «Булінг в школі. Як його розпізнати?»	Класні керівники 5-8 кл.	березень	Практичний психолог .
6	Бесіди «Профілактика булінгу в учнівському середовищі».	1-11 кл.	Постійно	класні керівники
7	Години спілкування «Кібербулінг! Який він?».	5-11 кл.	лютий	класні керівники
8	Перегляд відео презентацій «Булінг в школі.», «Кібербулінг або агресія в інтернеті: Способи розпізнання і захист дитини»	2-10 кл.	травень	педагог – організатор Калинич Н.В.
9	Батьківський всеобуч «Шкільний булінг. Якщо ваша дитина стала його жертвою».	1-11 кл.	вересень	Заступник директора з виховної роботи Фединець О.Ю.

				класні керівники
10	Виявлення групи ризику (жертв та булерів) по класам	2-11 кл.	вересень	класні керівники
11	Перегляд тематичних кінофільмів з подальшим обговоренням і розробкою пам'ятки по протидії булінгу.	5-8 кл.	жовтень	Класні керівники
12	Конкурс плакатів до Міжнародного Дня толерантності «Шкільному булінгу скажемо – Ні!»	5-8 кл.	листопад	Шкільний парламент, педагог-організатор Калинич Н.В.
13	Години спілкування за участю представників ювенальної поліції «Стоп булінг»	5 кл.	грудень	Класні керівники
14	Висвітлення на сайті школи правил для учнів, план заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу та процедуру подання заяв учасниками освітнього процесу на випадок булінгу в школі.	1-11 кл	постійно	Заступник директора з виховної роботи Фединець О.Ю.
15	Тренінгові вправи-ігри «Формування здорового психологічного мікроклімату шкільного колективу»	5-11 кл.	постійно	Класні керівники, практичний психолог Полянська Г.М.
16	Чергування вчителів у їдальні, коридорах, ігровому майданчику, шкільному подвір'ї.		постійно	Адміністрація закладу
17	Тиждень протидії булінгу	3-11 кл.	вересень-жовтень	Заступник директора з виховної роботи Фединець О.Ю.

Директор ліцею

Єва ДОРОГОВИЧ

Затверджую

Директор ліцею

Єва ДОРОГОВИЧ

Наказ №116 від 26.08.2024

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) у Ужгородському ліцеї

№4 Ужгородської міської ради Закарпатської області

Загальні положення

Дане Положення регулює питання порядку розгляду випадків булінгу (цькування) у Ужгородському ліцеї №4 Ужгородської міської ради Закарпатської області розроблене на підставі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (№2657-1111), Статуту ліцею, Правил внутрішнього трудового розпорядку, інших нормативно-правових та інструктивних документів.

1.1. Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

1.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2. Повноваження директора закладу та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню):

2.1. Директор:

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;
- сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;
- з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формулювання та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та відповідних заходів реагування;
- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) у закладі освіти.

2.2. Заступник директора з виховної роботи:

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;
- прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на Веб-сайті розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу, план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

2.3. Практичний психолог :

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

2.4. Педагогічні та інші працівники :

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;
- повідомляють директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;
- сприяють директору у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) у закладі.

3. Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування):

3.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) у Ужгородському ліцеї №4 Ужгородської міської ради Закарпатської області (далі - Комісія) утворюється наказом директора та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

3.2. В своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення. Законом України «Про освіту». Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

3.3. До складу Комісії можуть входити: директор, заступники директора, педагогічні працівники, (у тому числі практичний психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера та інші заінтересовані особи. ЗЗСО має право залучати зовнішніх експертів та юристів до розгляду справи на умовах закону України «Про захист персональних даних».

3.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у закладі, Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.5. Засідання Комісії скликається директором для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) відповідно до заяв, що надійшли з цього приводу.

3.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), через об'єктивні причини (діагноз здобувача освіти), зумовлені психологічним станом зокрема, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор має повідомити постраждалого.

3.7. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії. Потерпілий чи його(її) представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

4. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування):

4.1. Учасники освітнього процесу подають заяву директору ЗЗСО про випадок булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

4.2. Директор розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування;

4.3. Проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримано інформацію;

4.4. Директор для прийняття рішення за результатами розслідування наказом створює комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування;

4.5. Рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;

4.6. Потерпілий чи його (її) представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

5. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в Ужгородському ліцеї №4 та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування):

5.1. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, директором повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування);

5.2. Виконується рішення та рекомендації Комісії;

5.3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;

5.4. Директор або уповноважені ним особи відповідно до чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу:

6.1. Здобувачі освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом;
- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;

- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

6.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку ліцею;

- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

6.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу:

Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;

- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

6.4.Зобов'язані:

- дотримуватися педагогічної етики;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

6.5 .Батьки здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі - щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).
- про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати директору ліцею заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

Зобов'язані:

- Виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- сприяти директору ЗЗСО у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до булінгу.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) в Ужгородському ліцеї №4 (далі - Положення) затверджується наказом директора і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

7.2. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) в Ужгородському ліцеї №4

7.3. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням невиконання обов'язків учасниками освітнього процесу. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний Веб-сайт.

7.4. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.